

# הלכות מגלה וחנכה

יש בכללן שתי מצות עשה מדברי סופרים, ואינו מן הסוג. וכאשר שתי מצות אלו במקום אלו:

## פרק ראשון

**א** קריאת המגלה בזמנה מצות עשה מדברי סופרים. והדברים ידועים שהיא תקנת הנביאים. והכל חייבים בקריאתה: אנשים ונשים, וגרים ועבדים משחזרים. ומתחבין את הקטנים לקרותה. ואפלו כהנים בעבודתן מבטלין עבודתן ובאין לשמע מקרא מגלה. וכן מבטלים תלמוד תורה לשמע מקרא מגלה: קל וחמור לשאר מצות של תורה, ששלו נרחין מפני מקרא מגלה. ואין לה דבר שנודחה מקרא מגלה מפניו, חוץ ממת מצנה שאין לו קורבין: שהפוגע בו — קורבו תחלה ואחר כך קורא.

**ב** אחר הקורא ואחר השומע מן הקורא יצא ידי חובתו. והוא, שישמע מפי מי שהוא חוב בקריאתה. לפיכך אם היה הקורא קטן או שוטה, השומע מפניו לא יצא.

**ג** מצוה לקרות את גלה. ומצוה לקרואה בלילה וביום. וכל הלילה קורא לקריאת הלילה, וכל היום קורא לקריאת היום. ומקורו קרם קריאתה בלילה שלש ברכות. ואלו הן: ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצננו על מקרא מגלה. ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם שעשה נסים לאבותינו בימים ההם ובזמן הזה. ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה. וכיום אינו חוזר ומקורו "שהחיינו". ומקום שנהגו לקרוא אתריה, מקורו: ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם, האל הרב את ריבנו, והרן את דיננו, והגוקם את נקמתנו, והנפירע לנו מצרינו, והמשיג לנו גמול לכל אויבי נפשנו. ברוך אתה ה', הנפירע לישראל מכל צריהם, האל המושיע.

**ד** איזהו זמן קריאתה? זמנים הרבה תקנו לה חכמים, שנאמר: בזמניהם. ואלו הן זמני קריאתה: כל מדינה שהיתה מקפת חומה מימי יהושע בן נון, בין בארץ בין בחוצה לארץ. אף על פי שאין לה עכשו חומה, קורין בתמשה עשר באדר. ומדינה זו היא הנקראת כרך. וכל מדינה שלא היתה מקפת חומה בימות יהושע, ואף על פי שהיא מקפת עתה, קוראין בארבעה עשר. ומדינה זו היא הנקראת עיר.

**ה** שושן הבירה, אף על פי שלא היתה מקפת חומה בימי יהושע בן נון, קוראין בתמשה עשר, שבה היה הגם, שנאמר: ונח בתמשה עשר בו. ולמה תלו הדבר בימי יהושע? כדי לתלק בבוד לארץ ישראל, שהיתה חרבה באותו הזמן. כדי שיהיו קוראין ככני שושן, ויחשבו כאלו הן כרכין המספין חומה, אף על פי שהן עמה חרבין, הואיל והיו מקפין בימי יהושע קורין בתמשה עשר, והנה זכרון לארץ ישראל כנס זה.

**ו** בני הכפרים, שאינם מהקבצים בכתי כנסיות אלא בשני ובחמישי, תקנו להם שיהיו מקדימין וקוראים ביום הכניסה. כיצד? אם חל יום ארבעה עשר להיות בשני או בחמישי, קוראין בו ביום. ואם חל ביום אחר חוץ משני וחמישי, מקדימין וקוראין בשני או בחמישי הסמוך לארבעה עשר.

**ז** כיצד? חל ארבעה עשר להיות באחד בשבת — מקדימין וקוראין בחמישי, שהוא יום אחר עשר. חל להיות בשלישי — קוראין בשני, שהוא יום שלשה עשר. חל להיות ברכיעי — קוראין בשני, שהוא יום שנים עשר. וכלי"ו אלו שמקדימין וקוראין קדם ארבעה עשר, אין קוראין אותה בפחות מעשרה.

**ח** כפר שמקדימין וקוראין ביום הכניסה, בזמן שאין נכנסין בו בשני ובחמישי אין קוראין אותה אלא בארבעה עשר. וכל עיר שאין בה עשרה בטלנין קבועין בבית הפגוס לצרכי העבור — הרי היא ככפר, ומקדימין וקוראין ביום הכניסה. ואם אין שם עשרה בני אדם —

השנות הראב"ד ר"ט וכל אלו שמקדימין וכו', א"א ואף כי יד עצמו מצוה בעשרה כרב אסי דהא רב גופיה רפליג עליה חש להא דרב אסי ומאי דכתב הרב ו"ל בהלכות ורחה לרב אסי לאו מילתא היא והיבא דאפשר למהיו בעשרה מצוה למהדר עליהו והיבא דלא אפשר ודאי קרי ביחיד, עכ"ל.